

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Јун 2020.

Београд, јул 2020.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва...	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Након привременог пада на 1,6%, у мају, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора, према резултатима Ипсос анкете, у јуну су се вратила на 2,0%. Очекивања представника привреде, по питању инфлације за годину дана унапред, су додатно снижена, са 1,2% на 1,0%. Очекивања представника синдиката виша су у односу на мај (2,3%) и износе 2,5%, док су очекивања становништва задржана на 5,0%.

Када је реч о средњорочним очекивањима, представници привреде за јун 2022. године очекују инфлацију од 2,0%, док су очекивања финансијског сектора нешто виша и износе 2,2%. Представници синдиката за две године унапред очекују инфлацију на нивоу од 2,7%, а становништво од 5,0%.

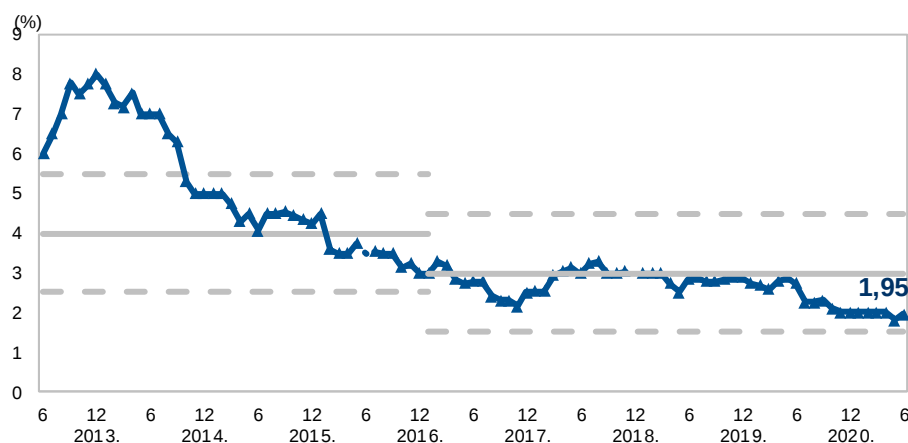
Усиђреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Након привременог пада на 1,6% у мају (који је вероватно резултат пада инфлације), инфлациона очекивања представника финансијског сектора за годину дана унапред, према резултатима анкете агенције Ипсос, у јуну су се вратила на 2,0%. Према резултатима јулске Блумберг анкете, финансијски сектор за годину дана унапред, очекује инфлацију од 1,7%, што је ниже у односу на претходну анкету (2,0%).

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ се у јуну вратила на ниво близу претходних остварења и износи 1,95%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Виша су и средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора - за јун 2022. године финансијски сектор очекује инфлацију на нивоу од 2,2% (мајска анкета 2,0%). Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора се од увођења овог питања у анкету (март 2014. године) крећу у границама циља.

Инфлациона очекивања привреде

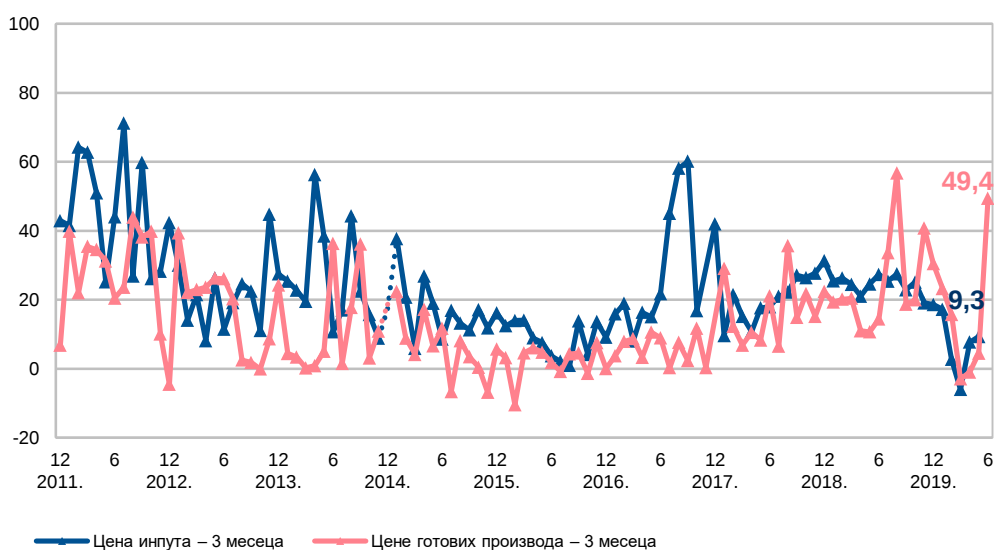
Инфлациона очекивања представника привреде за годину дана унапред, у јуну су додатно снижена и износе 1,0% (мај 1,2%) – што је најнижа вредност од када се спроводе анкете. Пад очекивања привредника се може довести у везу са

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкете Ипсоса и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

очекиваним падом тражње у условима пандемије. Средњорочна инфлациона очекивања остала су и у јуну на нивоу од 2,0% (непромењено од децембра 2019).

У односу на претходне анкете, додатно су поправљена очекивања привредника у погледу пословних услова у наредних 12 месеци. Оптимистичнији ставови међу привредницима бележе се и када су у питању кретање производње/промета како у наредна 3, тако и у наредних 12 месеци, као и инвестиције у основна средства у наредних 12 месеци. Слично анкети из маја месеца, једини параметар где се бележе неповољнији резултати у односу на претходну анкету је очекивана доступност кредита у наредних 12 месеци.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

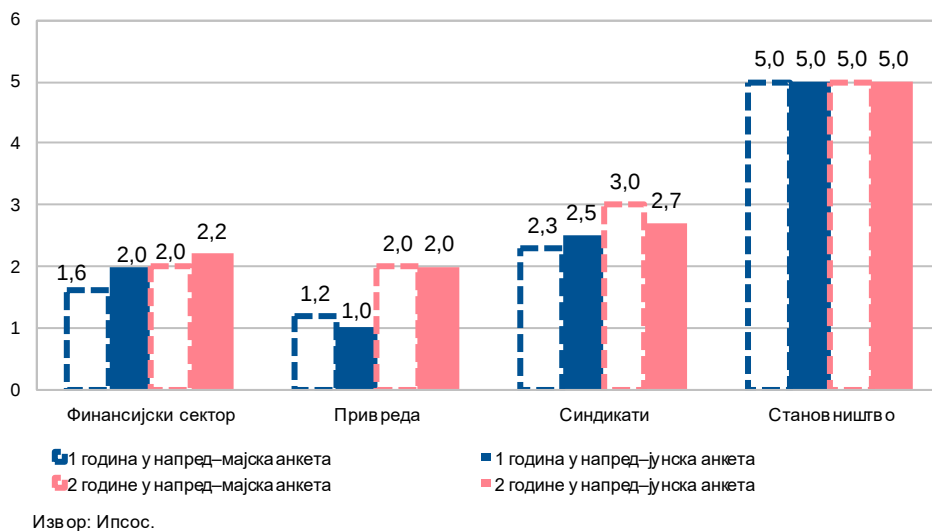
Извор: Нинамедија/Ипсос.

Када је реч о очекиваном кретању цена инпута у наредна три месеца око 80% испитаника не очекује њихову промену. Истовремено, нешто више од половине анкетираних представника привреде очекује раст цена сопствених производа/услуга у наредна три месеца.

Инфлациона очекивања синдиката

Према резултатима јунске анкете, инфлациона очекивања представника синдиката за годину дана унапред виша су у односу на претходну анкету и износе 2,5% (мај 2,3%), док су се средњорочна инфлациона спустила са 3,0% на 2,7%.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва

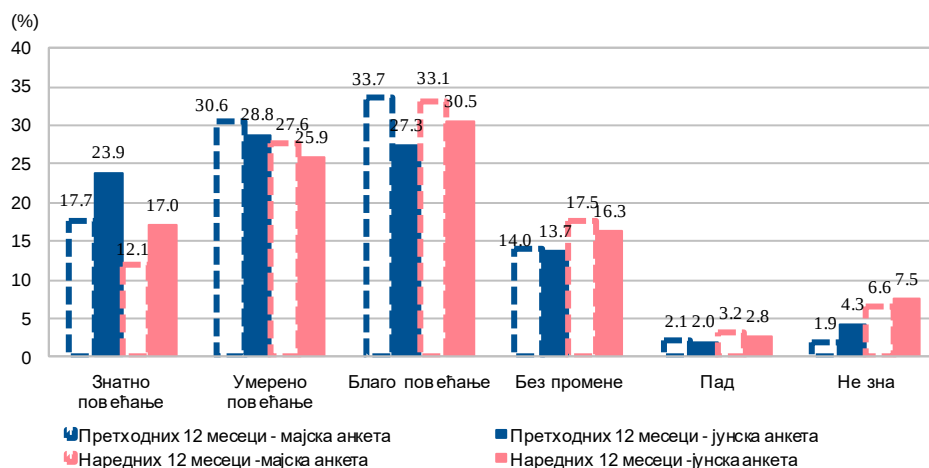
Резултати јунске анкете агенције Ипсос показују да и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања становништва износе 5,0%, што су непромењене вредности из претходне три анкете.

У односу на претходну анкету бележи се благи раст НП испитаника када су у питању очекивана поскупљења прехранбених производа и месечних рачуна.

Удео испитаника који сматрају да ће доћи до знатног повећања цена у наредних годину дана у јуну је износио 17,1%, што је више у односу на мај (12,0%). Ипак, и даље највећи део испитаника (56,4%) сматра да ће се цене у наредних годину дана умерено или благо повећати.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

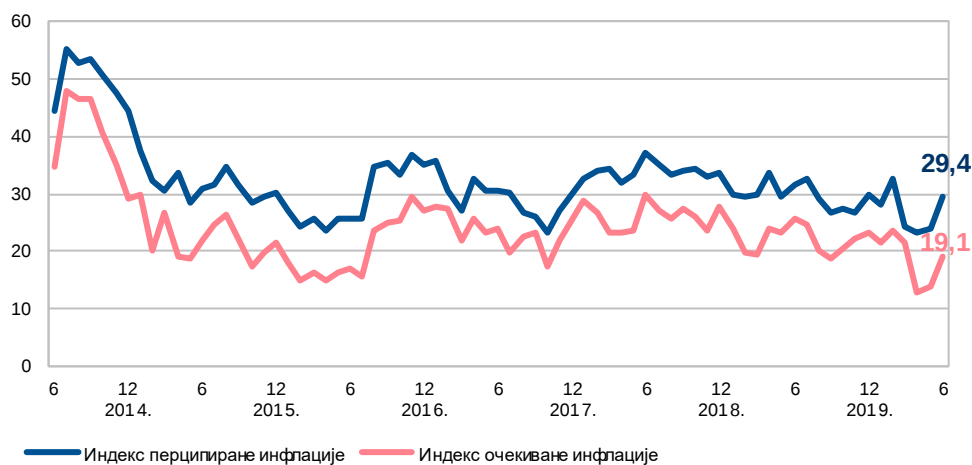
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

Становништво очекује и да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачу н НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).